

SEVDİKLERİMİZ, TİKSİNDİKLERİMİZ, YEDİKLERİMİZ

Hayvanlar Hakkında Tutarlı Düşünmek Neden Bu Kadar Zordur?

Hal Herzog 30 yılı aşkın süredir insanlar ile hayvanlar arasındaki ilişkinin psikolojisini inceleyen, dünyanın önde gelen antrozoologlarından biridir. Hayvan hakları aktivizmi, horoz dövüşlerine ilişkin çarpık ahlaki yargılarımız, evcil hayvan bakıcılığının dünden bugüne geçirdiği dönüşüm ve hayvan destekli terapilerin verimliliği gibi çok çeşitli konularda çalışmaları bulunan Herzog'un bilimsel makaleleri ve araştırmalarına *New York Times*, *Time Magazine*, *Scientific American* gibi saygın yayınlarda geniş yer verilmiş, *Sevdiklerimiz, Tiksindiklerimiz, Yediklerimiz: Hayvanlar Hakkında Tutarlı Düşünmek Neden Bu Kadar Zordur?* adlı kitabı dokuz dile çevrilmiştir. "Animals and Us" adlı popüler blogun da yazarıdır. Western Carolina Üniversitesi'nde psikoloji profesörü olarak görev yapan Hal Herzog, eşi Mary Jean ile birlikte Smoky Mountains'ta yaşamaktadır.

Yeşim Seber 1970'te İstanbul'da doğdu. Kadıköy Kız Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi İngilizce İşletme Fakültesi'ni bitirdi. Gazetecilikle başladığı kariyerini 1995'ten beri çevirmen olarak sürdürüyor. Çevirisini yaptığı roman, biyografi ve inceleme-araştırma türündeki eserler arasında *Frankenstein* (Mary Shelley), *Sylvia Plath: Deli Kızın Aşk Şarkısı* (Andrew Wilson), *Stone Arabia* (Dana Spiotta), *Aşkın Tarihi* (Simon May), *İmkânsız Sürgün: Stefan Zweig Dünyanın Sonunda* (George Prochnik), *Wapshot Kayıtları* (John Cheever), *Bahçıvan* (Amanda Coplin), *Zaman Boşluğu* (Jeanette Winterson) ve *Lila* (Marilynne Robinson) bulunmaktadır.

HAL HERZOG

**Sevdiklerimiz
Tiksindiklerimiz
Yediklerimiz**

Hayvanlar Hakkında Tutarlı Düşünmek
Neden Bu Kadar Zordur?

Çeviren
Yeşim Seber

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5485
21. Yüzyıl Kitapları - 15

Sevdiklerimiz, Tiksindiklerimiz, Yediklerimiz
Hayvanlar Hakkında Tutarlı Düşünmek Neden Bu Kadar Zordur? / Hal Herzog
Özgün adı: Some We Love, Some We Hate, Some We Eat /
Why It's So Hard to Think Straight About Animals
Çeviren: Yeşim Seber

Kitap editörü: Gökçe Gündüç - Korkut Erdur
Düzeltili: Cennet Türker

Kapak ve sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Akgül Yıldız

Baskı: A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Otosanayi Sitesi Yeşilce Mah. Donanma Sok.
No: 16 Seyrantepe - Kağıthane / İstanbul
Tel: (0212) 281 64 48
Sertifika No: 12168

Ceviriye temel alınan baskı: Harper Perennial, 2011
1. baskı: İstanbul, Ekim 2019
ISBN 978-975-08-4601-4

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2017
Sertifika No: 44719

Copyright © 2010 by Hal Herzog.
HarperCollins Publishers'in bir alt markası olan Harper izniyle yayımlanmıştır.
Bu kitabın telif hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/YapiKrediKulturSanatYayincilik](https://www.facebook.com/YapiKrediKulturSanatYayincilik)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

*Adam, Betsy, Katie ve hepsinden öte,
her şeyimi borçlu olduğum Mary Jean'e*

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Hayvanlar Hakkında Tutarlı Düşünmek Neden
Bu Kadar Zordur? • 9

1. ANTROZOOLOJİ

İnsan ile Hayvan Etkileşimlerini Ele Alan Yeni Bilim • 25

2. SEVİMLİ OLMANIN ÖNEMİ

Bizler Gibi Düşünmeyen Yaratıklar Hakkında
Düşündüklerimizi Niçin Düşünürüz? • 49

3. EVCİL HAYVAN SEVGİSİ

Neden İnsanlar (ve Sadece İnsanlar)
Evcil Hayvan Sever? • 83

4. DOSTLAR, DÜŞMANLAR VE MODA İFADELERİ

İnsan ile Köpek İlişkisi • 118

5. “MEZUNİYET BALOSU KRALİÇESİ İLK GEYİĞİ ON ALTINCI YAŞ GÜNÜNDE ÖLDÜRÜR”

Cinsiyet ve İnsan-Hayvan İlişkisi • 156

6. NASIL GÖRDÜĞÜNÜZE BAĞLI

Horoz Dövüşlerindeki Karşılaştırmalı Zulüm ve
Mutlu Öğünler • 177

7. LEZZETLİ, TEHLİKELİ, TIKSINTI VERİCİ VE ÖLÜ

İnsan-Et İlişkisi • 205

8. FARELERİN AHLAKİ STATÜSÜ
Hayvanların Bilimde Kullanılması • 239

9. EVLERİMİZDE KEDİLER,
TABAKLARIMIZDA İNEKLER
Hepimiz İkiyüzlü İnsanlar mıyız? • 275

10. İÇİMİZDEKİ ETOBUR HÖDÜK
Ahlaki Tutarsızlıkla Başa Çıkmak • 304

Teşekkür • 324

Okuma Önerileri • 329

Notlar • 333

Dizin • 375

Giriş

Hayvanlar Hakkında Tutarlı Düşünmek Neden Bu Kadar Zordur?

Hayvanlarla ilişkilerimiz üzerine etraflıca düşünmekten hoşlanırım;
çünkü kim olduğumuza dair çok şey anlatır onlar.

MARC BEKOFF

Başka türler hakkındaki düşünme biçimimiz çoğu zaman mantığı hiçe sayar. Judith Black'i ele alalım. Judith, on iki yaşındayken hayvanları sırf tadı güzel diye öldürmenin yanlış olduğu kararına vardı. Fakat bir hayvan tam olarak nedir? Judith'in nezdinde, köpeklerle kedilerin ve ineklerle domuzların hayvan olduğu gün gibi ortadayken balıkların hayvan sayılamayacağı da aynı ölçüde açık ve netti. Mesele, balıkların ona hayvan oldukları *duygusunu* vermemesinden kaynaklanıyordu. Sezgilere dayalı bu biyolojik sınıflama, bir antropoloji doktorası olan Judith'in sonraki on beş yıl boyunca kendisini bir vejetaryen addetmesine de, Copper River somonunun ve limonda ızgara edilmiş kılıçbalığının tadını çıkarmasına da olanak verdi.

Bu çarpık ahlaki taksonomi,¹ Judith bir biyoloji yüksek lisans öğrencisi olan Joseph Weldon'la tesadüfen karşılaşana kadar sorunsuz şekilde işlevini yerine getirdi. Tanıştıklarında et yemek konusunda çekinceleri bulunmayan Joseph, bir Cornish tavuğu ile Şili deniz levreği yemek arasında ahlaki açıdan zerre kadar fark olmadığı konusunda Judith'i ikna etmeye çalıştı. Sonuçta, onun mantığına göre, hem kuşlar hem de balıklar omurgalı hayvanlardı, beyinleri vardı ve sosyal bir yaşam sürerlerdi. Joseph tüm çabalarına rağmen, söz konusu açlılık etiğiye bir morinanın bir tavukla, tavuğun da bir inekle aynı şey olduğuna Judith'i inandırmayı beceremedi.

1 Canlıların adlandırılması ve sınıflandırılması. (ç. n.)

Neyse ki, mahi mahi'nin² ahlaki konumuna dair anlaşmazlıkları âşık olmalarının önünde bir engel yaratmadı. Evlendiler ve Judith'in taze kocası yemek sofrasında balıklar ile kümes hayvanlarını karşılaştırmayı sürdürdü. Üç yıl süren felsefi gel gitlerin ardından Judith bir akşam içini çekti ve pes etti: "Tamam, ne demek istediğini anlıyorum. Balıklar hayvandır."

Fakat şimdi Judith zor bir kararla karşı karşıyaydı: Ya balık yemeye son verecekti ya da kendisini bir vejetaryen olarak düşünmekten vazgeçecekti. Bir şeyi feda etmek zorundaydı. Bir hafta sonra bir arkadaşları Joseph'i orman tavuğu avına davet etti. Av tüfeği kullanmak konusunda hiçbir deneyimi bulunmadığı halde, Joseph ne yapıp edip kuşun tekini uçarken vurmayı başardı ve büyük mağara adamı geleneğine uygun biçimde, elinde bu ölü hayvanla eve geldi. Ardından, akşam yemeğinde karısına yabancı pirinç ve şahane bir ahududu sosu eşliğinde gururla sunacağı orman tavuğunun tüylerini yolmaya ve tavuğu pişirmeye girişti. Bir anda on beş senede kazanılmış o ahlaki üstünlük çöpe gitti. (Judith bana "İflah olmaz bir ahududu delisiyimdir," demişti.) Ateşte pişirilmiş orman tavuğunun tadı bendin kapaklarını açmıştı ve artık geri dönüş olanaksızdı. Bir hafta içerisinde, Judith çizburgerleri mideye indirecek kıvama gelmişti. O da Amerika Birleşik Devletleri'ndeki vejetaryenler karşısında, bire üç oranında üstünlüğü bulunan bir cemiyete dönüşmüş, eski vejetaryenler kervanına katılmış bulunuyordu artık.

Bir de, tezi üzerinde çalıştığı sırada tanıdığım yirmi beş yaşındaki doktora öğrencisi Jim Thompson var. Jim matematik dalında lisansüstü eğitimine başlamadan önce Lexington, Kentucky'deki bir kümes hayvanı araştırma laboratuvarında görev yapmıştı; buradaki görevlerinden biri, deneylerin sonunda civcivleri imha etmektir. Bir müddet bu durum Jim açısından hiç sorun yaratmadı. Gelgelelim, günlerden bir gün uçakta okunacak bir dergi ararken annesi eline hayvan haklarını savunan *The Animals' Agenda*³ dergisini tutuşturunca işler değişiverdi.

2 Hawai dilinde yunus balığı anlamına gelir. (ç. n.)

3 Hayvanların Gündemi. (ç. n.)

Bu sadece başlangıçtı. Sonraki birkaç aylık süre zarfında Jim deri ayakkabı giymeyi bıraktı ve kız arkadaşına vegan olması konusunda baskı yapmaya başladı. Hatta evcil hayvan bulundurmanın ahlaka uygunluğunu sorgular oldu ve konuya sevgili beyaz ibikli papağanını da dahil etti. Bir öğleden sonra Jim, evinin oturma odasında kafesinde kanat çırpın kuşa baktı ve kafasının içindeki küçük bir ses ona şöyle fısıldadı: “Bu doğru bir şey değil.” Jim nazik hareketlerle kuşu evinin arka bahçesine götürdü. Onunla vedalaştı ve azat ettiği ibikli papağını Kuzey Carolina’daki Raleigh’in gri semalarına uçurdu. Bana söylediği, bunun şahane bir his olduğuydu. “Muhteşem!” Fakat az sonra süklüm püklüm şöyle bir ek yaptı: “Dişi kuşumun hayatta kalamayacağını, muhtemelen açlıktan öleceğini biliyordum. Sanırım bu, ondan çok kendim için yaptığım bir şeydi.”

Hayvanlarla ilişkilerimiz duygusal açıdan da karmaşık bir hal alabilir. Mesela Carolyn yirmi yıl önce beş yüz elli kilogram ağırlığındaki bir deniz ineğine sınırlılaşmış oldu. Kendisi Florida merkezdeki küçük bir doğa tarihi müzesine bir işe –herhangi bir işe– girebilmek için başvurmuştu. Müzede açık bir pozisyon mevcuttu: Snooty adını taşıyan otuz yaşındaki deniz ineğine bir bakıcı aranıyordu. Carolyn’ın deniz memelileriyle çalışmak konusunda hiçbir deneyimi yoktu; fakat yine de söz konusu pozisyonu ona teklif ettiler. Carolyn o sırada hayatının değişmek üzere olduğundan habersizdi.

Snooty soyoluşsal ölçekte, Kara Gölün Canavarı ile Yoda arasındaki bir yere tekabül eder. Carolyn beni onunla tanıştırdığında, Snooty yüzgeçlerini havuzunun kenarına geçirdi, başını suyun altmış santimetre dışına çıkarıp yukarıda tuttu ve beni ölçüp biçmesine gözlerimin içine baktı. Beyni yumuşak bir toptan küçük olmasına rağmen hayvanın tuhafılık arz eden, bilge bir görüntüsü vardı. Yaşadığım deneyim bana sinir bozucu geldi. Ama Carolyn için öyle değildi. O aşığı.

Yirmi yıldan uzun bir süre boyunca Carolyn’ın hayatı Snooty’nin etrafında döndü. Neredeyse her gününü onun yanında geçirdi; hatta izinli olduğu günlerde bile Snooty’nin ziyaretine gitti. Yiyecek, ilişkilerinin en önemli parçasıydı. Deniz inekleri vejetaryendir ve Carolyn hayvanı kendi elleriyle besliyordu; bu da her gün, çoğu

göbek salatadan meydana gelen altmış kilogram lifli yeşil sebze anlamına geliyordu.

Fakat gittikçe yaşlanan bir deniz ineğiyle geçirilen hayatın birtakım olumsuz tarafları vardır. Snooty de Carolyn'ın ona düşkün olduğu kadar tutkuyla bağlanmıştı bakıcısına. Carolyn ile kocası bir iki haftalık bir tatil kaçamağı yaptıklarında Snooty büyük bir üzüntü yaşar ve yemeden içmeden kesilirdi. Çoğu zaman Carolyn'e, Snooty'nin yine yemek yemediğini bildiren bir telefon gelir ve kadıncağыз hayvana sevecenlikle birkaç kile dolusu atom salata ikram etmek üzere alelacele geri dönerdi.

Bir zaman geldi, Carolyn tatile çıkmayı hepten bıraktı. Kocasının onu hayattaki önceliklerini belirleyememekle, yarım tonluk biçimsiz bir balina yağı ve kas kütesini onu sevdiğinden daha çok sevmekle suçlaması, tam da bu döneme rastladı.

BOA YILANLARINI KEDİ YAVRULARIYLA BESLEMEK YANLIŞ MIDIR?

Bir araştırma psikoloğu olarak, insan ve hayvan ilişkileri üzerine yirmi yıldır çalışmaktayım ve konu hayvanlar olduğunda Judith, Jim ve Carolyn'de gördüğümüz tuhaf düşünme biçiminin istisna değil kural olduğunu öğrenmiş bulunuyorum. Güneşli bir eylül sabahı arkadaşım Sandy'den bir telefon aldıktan sonra başka türlerle ilişkilerimizde yaşadığımız tutarsızlıkları ilk kez ciddi ciddi düşünmeye başladım. O sırada, ben bir hayvan davranış bilimcisiydim; Sandy ise çalıştığım üniversitede ders veren bir hayvan hakları aktivistiydi.

“Hal, duydum ki Jackson County hayvan barınağındaki yavru kedileri topluyormuşsun ve onlarla bir yılanı besliyormuşsun. Doğru mu bu?”

Hayretler içinde kalmıştım.

“İyy! Sen neden bahsediyorsun? Evcil bir yılanımızın olduğu doğru; fakat oğlan daha bebek sayılır. Bir kedi yavrusunun boğazından geçmesi olanaksız. Hem kedileri severim ben. Yılan daha büyük olsaydı bile, onun bir kediyi yemesine ASLA izin vermezdim.”

Sandy hararetle özürler diledi. Suçlamanın aslı olmadığını ardından geçirdiğini, fakat yine de kontrol etmek zorunda olduğunu söyledi. Sandy'ye durumu anladığımı, ancak hayvan dostu ahbap-

larına oğlumun yılanını beslemek için mahallemizin istenmeyen kediler deposuna el atmadığım konusunda güvence vermesinden memnuniyet duyacağımı söyledim.

Ama sonra yırtıcı bir hayvanı evcilleştirmenin ahlaki çağrışımları üzerine düşünmeye başladım. Bebek boa yılanını tesadüf eseri sahiplenmiştik. Yaz mevsimini Tennessee Üniversitesi'nde konuk bilim insanı olarak sürüngenlerde savunma davranışlarının gelişimi üzerine çalışmalar yaparak geçirmiştik. Bir gün laboratuvarında test yaparken telefon çaldı. Arayan, uyandığında iki metre on santimetrelik, kırmızı kuyruklu boa yılanının geceleyin kırk iki tane kıvıl kıvıl dolaşan yavru dünyaya getirmiş olduğunu gören dertli bir adamdı. Anlaşılabileceği üzere, adam ve karısı altüst olmuş vaziyettedir; zira taze anne önceki sekiz yıl boyunca çiftin oturma odasında kafesini paylaştığı erkeğe hiçbir zaman aşıkane bir ilgi göstermiş değildi.

Bir yılan davranış bilimcisi olduğum adamın kulağına gitmişti ve o da benden, yeni doğan bebekleri nasıl sağlıklı tutabileceğine ve onlara nerede iyi yuvalar bulabileceğine dair birtakım yararlı bilgiler edinmeye uğraşıyordu. Yavru yılanları büyütme konusunda bilgi edinmek için üniversitenin veterinerlik fakültesinden tanıdığım bir sürüngen uzmanıyla bağlantıya geçmesini önerdim ve yavruardan birini bizzat evlat edinmeye razı oldum. O akşam on bir yaşındaki oğlum Adam ve ben arabayla çiftin evine gittik; burada oğluma çok sayıda yavru arasından seçim yapma şansı tanıdılar. Adam en sevimli olanı seçti ve ona Sam adını verdi.

Sam, az bakım gerektiren bir evcil hayvandı. Mobilyaları çizmedi, komşuları uykusuz bırakmadı ya da bizi her gün egzersiz yapmak zorunda bırakmadı. Adam'ın baş parmağını yutmaya çalıştığı sefer haricinde nazik bir hayvandı. Bu da Adam'ın kabahatiydi zaten. Bir arkadaşımın evcil hamsterini elledikten hemen sonra Sam'i tutup kafesinden çıkarmak gibi bir hata yapmıştı. Sam'in beyni bir aspirin tableti büyüklüğündeydi ve bir kemirgen ile bir insan eli arasındaki farkı anlaması olanaksızdı. Sadece et kokusu almıştı.

Herzog ailesinin yılanları yavru kedilerle beslediği suçlaması bu olaydan birkaç hafta sonra Batı North Carolina dağlarındaki evimize döndüğümüzde geldi. Dedikodunun nereden çıktığı konusunda hiçbir fikrim yoktu; fakat itham deli saçmasıydı elbette.

Konu küçük memeliler olduğunda her ne kadar boa yılanları seçici olmayan tüketicilerse de, Sam yalnızca kırk beş santimetre uzunluğundaydı ve bir fareyi dahi yutmakta zorlanabilirdi.

Gelgelelim, sonraki birkaç gün boyunca bazı sorular kafamı kurcalayıp durdu. Şahsımı itham eden kişi istemeyerek de olsa, hayvanları yaşamlarımıza dahil etmenin ahlaki yükümlülükleri konusunda daha önce gerçek anlamda hiç kafa yormadığım sorularla yüzleşmek zorunda bırakmıştı beni. Yılanlar havuç ve kuşkonmaz yemez. Sam'in et ihtiyacı göz önüne alındığında, oğlumun evcil hayvan olarak bir boa yılanına bakması etik midir? Gündelik et istihkakımı bir teneke kutudaki kedi mamasından alan bir evcil hayvan sahibi olmak, bir yılanla beraber yaşamaya ahlaki açıdan tercih edilecek bir durum mudur? Ve boa yılanlarını kedi yavrularıyla beslemenin, ahlaki bulunacağı koşullar var mıdır?

Hakkımdaki dedikoduyu çıkaran kişi, evinin civarındaki ormanda gezintiye çıkmalarına izin verdiği birkaç kediyile birlikte yaşardı. Kadın, çoğu kedi sever gibi aslanlardan tekişlere kadar bütün *Felidae*⁴ ailesi üyelerinin hayatta kalmak için et yediği hakikatini rahatlıkla görmezden gelirdi. Amerika'da yaşayan kediler her gün envai çeşit eti mideye indirir. Mahallemdeki süpermarketin evcil hayvan maması rafları tavana kadar yükselen ve içlerinde inek, koyun, tavuk, at, hindi ve balık eti bulunan, yüz altmış sekiz gramlık teneke kutu yığınlarıyla doludur. Kuru kedi mamalarının reklamında dahi içlerinde "taze et" bulunduğu belirtilir. Amerika'da takriben 94 milyon kedi yaşadığını düşününce de gerçeğe ulaşılabiliriz. Her kedi günde elli altı gram et tüketirse, hepsini doyurmak için tek bir günde yaklaşık 6 milyon kilogram et gerekir ve bu da 3 milyon tavuğa eşdeğerdir.

Üstelik, yılanların aksine kediler eğlence amaçlı öldüren canlılardır. Yılda bir milyar küçük hayvanın evcil kedilerimizin avcılık içgüdüsüne kurban gittiği tahmin edilmektedir. Asıl tuhaflık, çoğu kedi sahibinin kedigiller familyasına mensup dostlarının yaban hayatta yarattığı tahribata aldırış ediyormuş gibi bir hallerinin olmamasıdır. Kansas'ta bir grup kedi sahibi, kedilerin yerel ötücü kuş popülasyonları üzerindeki tahripkâr etkileri konulu bir araştır-

4 Lat. Kedigiller. (ç. n.)

manın sonuçları hakkında bilgilendirildi ve ardından katılımcılara, kedilerini evin içinde tutup tutmayacakları soruldu. Yanıtlayanların dörtte üçünün cevabı hayır oldu. Gaddarca bir ironi eseri olarak, çoğu kedi sahibi evinin arka bahçesinde kuş beslemekten de keyif alıyor, sürüyle uzun kuyruklu ispinozu ve kardinalkuşunu baştan çıkarıyor, istemeyerek de olsa, onları ailenin evcil hayvanının pençelerinden olacak ölümlerine çekiyordu. Kedi sevgimizin her yıl biyomedikal deneylerde kullanılan on kat daha fazla kürklü ve tüylü yaratığı öldürdüğü muhtemeldir.

Bu durumda, evcil kediler doğaya büyük ölçekte zarar vermektedir. Evcil yılanlara ne demeli? Şöyle ki, söylenebilecek ilk şey onların sayıca çok daha az olduklarıdır. Ayrıca, bir yılan bir kedinin tükettiği etin sadece küçük bir parçasıyla yetinir. Cornell Üniversitesi'nde herpetolog⁵ olarak çalışan ve tropik yılanların beslenme ekolojisi üzerine araştırmalar yapan Harry Greene'e göre, Kosta Rika yağmur ormanında yaşayan yetişkin bir boa yılanı yılda muhtemelen yarım düzine sıçan tüketir. Bu da, orta boy bir evcil boa yılanının sağlıklı kalabilmesi için, yılda iki buçuk kilogramdan daha az ete ihtiyaç duyduğu anlamına gelir. Evcil bir kedinin et gereksinimi bundan çok daha fazladır. Günde elli altı gramdan hesaplandığında ortalama bir kedi yıl boyunca yirmi beş kilogram et tüketir. Nesnel bakıldığında, bir kedinin hayatımızdaki varlığından keyif almanın ahlaki sonuçları, evcil bir yılanla birlikte yaşamının ahlaki sonuçlarından on kat daha ağırdır.

Üstelik, her yıl Amerika Birleşik Devletleri'ndeki hayvan "barınakları"nda çoğu yavru olan ve sayıları 2 milyonu bulan istenmeyen kediye ötenazi yapılır. Ötenazinin hemen sonrasında cesetler yakılır. Bu ölü hayvanları yılan meraklılarının kullanımına sunmak daha akla uygun bir davranış olmaz mıydı? Sonuçta, bu kedilerin her durumda öleceği düşünülürse, Amerika'da evde bakılan pitonların ve kral yılanlarının diyet gereksinimlerini karşılamak için daha az sayıda fare ve sıçan kurban edilebilirdi. Bu bana tam bir kazan-kazan durumu gibi geliyor; öyle değil mi?

Hadi oradan... Farkına varmaksızın, boa yılanlarının kedi yavrusu cesetleriyle beslenmesini hoş görmekle kalmayan, bir yandan da

5 Sürüngen bilimi uzmanı. (ç. n.)